

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ :

Για την Ελλάδα Δρ. 10.—Για το Έξωτερικό φρ. χρ. 10

10 λεπτά το κάθε φύλλο λεπτά 10

ΠΟΥΛΕΙΤΑΙ : Στα κίβκια της Πλατείας Συντάγματος, Όμοιοις, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιοδρόμου (Όφθαλμιατρείο) Σταθμού ύπουργείου Σιδηροδρόμου (Όμόνοια) στο καρποπωλείο Σαρρή (Πλατεία Στουρνάρα, Ήξάρχεια) και στο βιβλιοπωλείο «Έστιας» Γ. Κολάου.

Η συνδρομή του πληρώνεται μπροστά και είναι για ένα χρόνο πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Ο ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΤΗΣ

Μεθώνης κ. Παλαμύσκος δὲ μπορεῖ νὰ χει κανένα παράλογο κατὰ τῆς κανακάρικης Πολιτείας. Τοῦ φέρθηκε ἱπποτικώτατα, καθὼς φέρνεται δὴ πάντα στοὺς ὑπαλλήλους τῆς σὺν ἔχουν μάλιστα τὸ ἀτύχημα νὰ μὴν ἀνῆκουν στὸ παντοδύναμο μπουλούκι τῶν «εὐνοσημένων».

Θὰ σὸς τίνε διηγηθούμε τὴν ἱστορία αὐτὴ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν γιὰτ' εἶναι διδαχτικὴ καὶ διασκεδαστικώτατα. Ὁ κ. Παλαμύσκος εἶναι Κορφιάτης· συμπατριώτης λοιπὸν τοῦ κ. Θεοτόκη, μὰ ὄχι καὶ θαυμαστής του. Κακό, θὰ πῆτε, αὐτὸ κι ἄδικο δὲν ἔχετε. Σὴν δὲν τὸν θαυμάσουν τὸν Κόντε οἱ Κορφιάτες, ποιοὶ θὰ τὸνε θαυμάσουν; Οἱ Μενιδιάτες; Προδοσία φανερὴ κι ὁ προδότης ὑπάλληλος πρὲπι νὰ τιμωρηθεῖ. Ἐνα δῖτάγμα κι ὁ κ. Παλαμύσκος μετακομίζεται στὴ Μεθώνη, γιὰ τὰ περαιτέρω. Τὰ «περαιτέρω» ἔγιναν ἐδῶ κ' ἔνα

μῆνα, κ' ἔξακολουθοῦνε ἀκόμα νὰ γίνονται. Ὁ Εἰρηνοδίκης, ἀρχικομματάρχης τοῦ Θεοτοκικοῦ κόμματος στὴ Μεθώνη, ἀνεβαίνει ἕνα πρωτὸ στὸ τηλεγραφεῖο καὶ τοῦ ζητᾶει κάτι ξένα σιστημένα γράμματα. Φυσικὰ ὁ ὑπάλληλος ἀρνιέται νὰ τοῦ τὰ δώσει. Ὁ Εἰρηνοδίκης, ποὺ τέτια ἀφορμὴ ἴσια ἴσια ζητοῦσε, κατεβαίνει κάτω στὴν ἀγορὰ κι ἀρχίζει νὰ τὸνε βρίζει φωνάζοντας πὼς ὁ Παλαμύσκος κρατᾶει τὰ σιστημένα γράμματα κ' ἔχει κρατημένα μάλιστα καὶ δικά του. Τὸς μαθαίνει ὁ ἀμοιρος τις ἀτιμες συκοφαντίες, τρέχει νὰ τὸνε βρεῖ νὰ τοῦ ζητήσει τὸ λόγο καὶ σ' ἀπάντησι δέχεται μερικὲς μαγκουριῆς κατακέφαλα κι ἀναγκάζεται νὰ καταφύγει στὸ Δημαρχεῖο γιὰ νὰ γλυτώσει τὴ ζωὴ του. Ὁ Δημάρχος, ἀντιθεοτοκικὸς κι αὐτός, ἦτανε «προγεγραμμένος», ποὺ λέν οἱ δασκάλοι. Ἀμέσως λοιπὸν ὁ Κατῆς διατάζει τὸ μπουλούκι του—γιατ' εἶχε ἀρκετοὺς μαγγουράδες καὶ κουμπουράδες μαζὶ του ὁ δρομιάνιος!—νὰ πολιορκήσουνε τὸ Δημαρχεῖο. Τὸ Δημαρχεῖο πολιορκεῖται καὶ τὸ κομματικὸ αὐτὸ δρᾶμα τελειώνει τὴν περασμένη βδομάδα στὸ πλημμελειοδικεῖο τῆς Καλαμάτας, ὅπου καταδικάστηκε ὁ Κατῆς· ἄ, μπᾶ!—ὁ τηλεγραφητῆς σὲ ἐξόμνη φυλάκισι.

Ὁ Βοκάκιος μιλάει γιὰ κάποιονε φουκαρὰ σύζυγο ποὺ ἀφοῦ τὴν ἐπάθε, κατόπι δάρθηκε καὶ στὸ τέλος βρέθηκε κ' ἱκανοποιημένος. Τὸ ἴδιο ἀπάνω κάτω ἐπάθε κι ὁ κ. Παλαμύσκος. Ἀφοῦ δάρθηκε, κατόπι καταδικάστηκε καὶ στὸ τέλος πρὲπι νᾶναι καὶ ἱκανοποιημένος, γιὰτὶ μπορούσε ὁ Κατῆς ἀξιόλογα νὰ ποδείξει μὲ τοὺς ψευτομάρτυρες του πὼς ὁ Παλαμύσκος κι ὁ Ἐφιάλτης ποὺ πρόδωσε τὴν Ἑλλάδα στοὺς Πέρσες εἶναι τὸ ἴδιο πρόσωπο κ' ἔτσι μιὰ χαρὰ νὰ καταδικαστεῖ καὶ σὲ θάνατο «ἐπὶ ἐσχάτην προδοσίαν».

ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

νὰ λέμε, αὐτὴ τὴν φορὰ ἔχει δίκιο ὁ κ. Φαμφαρῶνης ἢ Κεδρώνης τῆς «Ἑσπερινῆς» ποὺ καταγγέλλει διόμισι ἑκατομμύρια Ρωμιοὺς γιὰ προδότες ἀφοῦ ἀνέχονται νὰ διορίζεται ὁ συνταγματάρχης κ. Σαβουντζάκης ἀρχηγὸς τοῦ Ἐπιτελείου τοῦ στρατοῦ. Κατὰ τὸν κ. Φαμφαρῶνη τρεῖς μονάχα δὲν εἶναι προδότες σ' ὅλο τὸν Ἑλληνισμό: Ἡ ἀσπεντιά του, ὁ Γιάνναρος κι ὁ Κουρούρης. Ἐνας λοιπὸν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς τρεῖς ἔπρεπε νὰ διοριστεῖ ἀρχηγὸς τοῦ Ἐπιτελείου, καὶ μάλιστα ὁ τελευταῖος ποὺ χρημάτισε κι ἀξιωματικός.

Κι αὐτὴ μὲν εἶναι ἡ γνώμη τοῦ κ. Φαμφαρῶνη καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. Ἡ γνώμη ἡμῶς τῶν ἄλλων, τῶν

προδοτῶν, εἶναι πὼς· ἡ Α. Γ. ὁ Διαδόχος ἄλλον κατὰλλήλοτερο γι' ἀρχηγὸ τοῦ Ἐπιτελείου δὲν μπορούσε νὰ βρεῖ ἀπὸ τὸν κ. Σαβουντζάκη ἀφοῦ κ' ἡ μόρφωσή του ἡ μεγάλη κι ὁ χαρακτήρας του ἔ ἀπασθένης τὸν εἶχανε ὑποδείξει ἀπὸ καιρὸ γιὰ τὴν σπουδαία κ' ἐμπιστευτικὴ αὐτὴ θέσι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΜΕΝΟ

αὐτὸ Μιὰ αὐτοκτονία νὰ γίνεαι καὶ νὰ τίνε ρελακμαρουν οἱ ἐφημερίδες, ἀμέσως θάρθουνε κι ἄλλες ἀπὸ πίσω της. Τὸ ἴδιο καὶ μὲ τις μονομαχίες καὶ μὲ τις συζυγοκτονίες καὶ μὲ κάθε ἐγκλημα ποὺ ἐπιτελεῖται βαθεῖα τὴν κοινὴ γνώμη.

Ὁ Γιαννακὸς—ποὺ τὸνε λένε καὶ μισοπαλαῦ καὶ τέτιος εἶναι δίχως ἄλλο—δὲν θὰ τὰποφασίξει ποτὶ νὰ σκοτώσει τὴ γυναίκα του ἂν δὲν μεταμρφώσανε οἱ ἐφημερίδες ἕνα κοινὸτατο ἐγκλημα, σὸν τοῦ Γαλανοῦ, σὲ ἀγνώστατο δρᾶμα τιμῆς.

Λαβρὰκι λαχταριστὸ κι αὐτὸ γιὰ τις ἐφημερίδες μας, ἂν ἀποφασίσει μάλιστα ὁ τεχνίτης ποὺ κατασκεύασε τις ἐρωτικὲς ἐπιστολὲς τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Νίκα, νὰ κατασκευάσει καὶ μερικὲς τοῦ Γιαννακοῦ καὶ τις γυναίκας του καὶ νὰ τις δώσει στις ἐφημερίδες.

Καθε ἄλλη κουβέντα περιττὴ.

ΚΕΙΝΟ

ποὺ βλήθηκε νὰ κίνει ὁ κ. Σ. Παπᾶς δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶμα. Ἀρκεῖ μονάχα νὰ τὸ καταφέρει ἀφοῦ ἔχει νὰ κίνει μὲ τὴν πιὸ ἀνοπόταχτη τάξη τῶν Ρωμιῶν, μὲ τοὺς ἥθοποιούς, ποὺ σὲ παίρνουν γιὰ ἐχτρὸ ἂν ἀποκοτήσεις νὰ τοὺς δεῖξεις ποὺ εἶναι τὸ συμφέρο τους. Αὐτὴ τὴν τάξη ἀποφᾶσις νὰ προστατέψει καὶ νὰ σώσει ὁ κ. Παπᾶς, ἰδρύοντας ἕνα ταμεῖο ἀλληλοβοηθείας τῶν ἥθοποιῶν, ποὺ νὰ μποροῦν ὅσοι ἀρρωστίζονται ἢ ὅσοι ἀπὸ γεράματα ἢ ἀπὸ ἀρώστεια δὲν κίνουν πιά γιὰ δουλιὰ, νὰ βρίσκουνε ψωμὶ καὶ περιβόλη.

Ὁ κ. Π. δημοσίεψε δύο ἀρθρα δυνατὰ γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ, εἶδετε τί γίνετα ἄλλο, ζήτησε τὴν συντροφιὰ τῶν ἥθοποιῶν καὶ τοῦ κοινου γιὰ τὸ φιλανθρωπικὸ του ἔργο καὶ ἀγωνίζεται τώρα νὰ μεταμορφώσει τ' ὄνειρο του σὲ πραγματικὴτητα.

Νὰ δοῦμε ἂν τὰ καταφέρει. Μὰ κι ἂν δὲν τὰ καταφέρει—ποὺ πολὺ τὸ φοβούμαστε—πάλι θὰ μείνει ὁ ἀγώνας του σὺν μιᾷ εὐγενικῇ ἀπόπειρα ποὺ θὰ τιμᾶι αὐτόν, μὰ καὶ θὴποδείξει τὴν κακοροικιὰ τῶν ἥθοποιῶν μας ποὺ δὲ θέλησαν νὰ τὸν ἀκούσουν καὶ νὰ τὸν βοηθήσουν στὸ ἔργο του.

βουσκ. Νὰ δῆς. Ἐσένα τώρα τίποτε δὲ σοῦ φκίνεται νὰ μὲ γράφης ἀξάρια πλάγι πλάγι τις λέξεις νὰ β γ ο ὤ ν σ τ ἧ ν ἔ ξ ο χ ἡ, ἔ πε φ τ α ν σ υ χ ν ἂ, καὶ μῆτε τὸ ὑποψιζέσαι πὼς μᾶς τὴ χαντάκωσις τὴ γλώσσα καὶ πάει. Στάσου, καὶ πρώτος ἐσὺ θὰ φρῖξης, ἀμα καταλάβης τὴν ἀμαρτία σου. Ἐνας νόμος ἀπόλυτος, πανελληνίος, ἀσαλφετος καὶ ἀγέλαστος εἶναι ποὺ τὸ ν συνυπάρχει μόνο μὲ κατοπινὰ φωνήεντα ἢ μὲ κατοπινὰ τ ο π τ κ, ἐννοεῖται καὶ μὲ ψ (π σ), ξ (κ σ), τ σ (ποὺ γίνετα τότες τ ζ· τ σ α κ ἴ ζ ω, τ ὄ ν τ ζ ἀκίσα, ἐπειδὴ καὶ τὸ τ ἔγινε ν τ στὴν προφορὰ), μὲ μ π (μ π ἂ ν ω), ν τ (ν τ ρ ε ὡ μ ε), γ χ (γ κ ὄ ρ φ ος), ὅλα παρόμοια τοῦ π, τοῦ τ καὶ τοῦ κ. Σὰ δὲν ἔχει φωνήεντα, σὰ δὲν ἔχει π τ κ ἢ παρόμοια,δὲν ἔχει μῆτε ν' λέμε τὸν πατέρεα, τὸν ξένον, τὸν τζαγανό, τὸν μ π α ξ εῖ, τὴν ν τ ρ ο π ἡ, τὸν γ κ ὄ ρ ο, τὸν ἄ γ γ ε λ ο κτλ, μὰ τὸ β α σ ι λ ἰ ἂ, τ ὄ γ ε ρ ο, τὸ δ ι ἂ β ο λ ο κτλ. κτλ. Σοῦ εἶπα πὼς εἶναι ἀ γ ε λ α σ τ ο ς ὁ νόμος· κι ἀλλῆθεις εἶδεξα σὰ P ὅ δ α κ α ἰ Μ ἦ λ α (τ. Β, σελ. 19 κι ἀκόλουθες· 167 κι ἀκόλι) πὼς οὔτε ὁ δάσκαλος στὴν κουβέντα, δηλαδὴ μιὰ καὶ μιὰ χωρὶς νὰ προσέχη, δὲ γελεῖ τὸ νόμο, παρὰ τοῦ ξεφεθεῖ κ' ἕνας σὺ β ο υ λ ο ς ἢ ἕ ν α τ ὄ γ ν ω ρ ἴ ζ ω = τ ὄ ν γ ν ω ρ ἴ ζ ω ! Ἄν ὁ δάσκαλος ἀνήξερά του ἐφαρμόζει· τὸ νόμο, πᾶς ἐσὺ δὲ θὰ τὸν ἐ-

φαρμώσης; Πῶς δὲ θὰ τὸν ἐφαρμώση ὁ λαός; Κι ἄταξ ὅμως τότες ποὺ πῆμε· φτάνει νὰ τὸ συνηθίσουμε νὰ γράφουμε, ὅπως γράφεις, νὰ β γ ο ὤ ν σ τ ἧ ν ἔ ξ ο χ ἡ, ἔ πε φ τ α ν σ υ χ ν ἂ, καὶ τὸ ν θὰ παραπέση. Δοκίμασε νὰ διαβάσης γλῆγορα τὸ παραμῦθι σου καὶ δυνατὰ τὸ ν ἀρτὸ δὲ θάκουστῆ. Καὶ μᾶς πλούτισε μὲ ὠραίους τύπους, νὰ β γ ο ὤ, κ' ἕνα τρίτο πρόσωπο ἔ πε φ τ α, ποὺ δὲν ξεχωρίζεται ἀπὸ τὸ πρῶτο. Μῆτε νόημα μῆτε γραμματικὴ! Δίκιο εἶχα ἢ δὲν εἶχα νὰ πελπίζουμαι; Κι ὡς τόσο πολὺ ἔφαλα γλυτώνεις μ' ἕνα μικρούτσικο ε· βαλε νὰ β γ ο ὤ ν ε σ τ ἧ ν ἔ ξ ο χ ἡ, π ἐ φ τ α ν ε σ υ χ ν ἂ, τ α ι ρ ι ἂ ζ α ν ε σ τ ἧ ν ἡ λ ι κ ἰ ἂ, μ ο ὗ χ ρ ε α ζ ὄ ν τ α ν ε γ ι ἂ, ε ἴ τ α ν ε μ α ζ ἰ, ἀντίς ἐκεῖνα ποὺ ἔβαλες, πῆς τ ο ν ἔ γ ν ω ρ ἴ ζ ω, ἀντίς τὸν γ ν ω ρ ἴ ζ ω, καὶ τὰσκαξες ὅλα. Πέντε τόμους δημοσίεψα ὡς τώρα, γιὰ νὰ φησοῦμε τὰ δημοσίεψα, καὶ ποτὶ μου ν δὲν ἔβαλα ὅπου δὲν πρῆπει. Νὰ λοιπὸν ποῦ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ καταφέρει, κι ὅμως νὰ λή ὄσα ἔχει νὰ πῆ. Ποτὶ μου μάλιστα δὲ δυσκολέφτηκα. Τώρα μάλιστα, γιὰ νὰ συνηθίσουμε μιὰ καὶ σᾶναι, ἀρχίσα νὰ μεταχειρίζουμαι τὸ ε ἀκόμη καὶ μὲ κατοπινὰ π τ κ καὶ παρόμοια, ἀκόμη καὶ μὲ κατοπινὰ φωνήεντα, νὰ β γ ο ὤ ν ε κ ἂ πο τ ε, νὰ β γ ο ὤ ν ε ἂ ξ α φ ν α, π ἐ φ τ α ν ε κ α ἰ δ ἔ σ α λ ἔ β α ν ε. Ἐκεῖ ποῦ ἡ καθαρέβουσα μᾶς χάλασε τὴ γλώσσα, ἐκεῖ

ποῦ ἴδιος ὁ λαός, μὲ τὴ γραμματικὴ ἢ του, μᾶς δίνει τὸ μέσο νὰ διορθώσουμε τὴν καθαρέβουσα, ἐκεῖ ποῦ εἶναι πε ρ ι τ τ ὄ νὰ παραδεχόμεστε τῶν ἀκανόνιστους (ὅπως τὸ ἔ ν ε ρ γ ῶ λ χ. ποὺ εἶναι ἀναγκαῖο), ἐκεῖ ποῦ βασιλεῖτε ἀφιλονικητα ὁ κανὼνας, καί, εἶμαι ἀπόλυτος καὶ πρῆπει νάμαστε ὅλοι, γιὰτὶ χρέος μας εἶναι ὁλωνῶ. Μὰ μὴ θαρρῆς πὼς καὶ σ' ἀρτὰ τὸ παρακίνω. Μὴ μὲ κατηγόρησης ἀξάρια ποῦ τὸ σὺ ν θ ε τ ο σ ὄ γ ρ ᾶ μ μ ο ὗ τ ὄ ρ θ ο γ ρ ᾶ ρ ῆ σ α σ ὺ θ ε τ ο. Δὲ σημαίνει. Καὶ νὰ μὴν τοῦ σηκώσης τὸ ν, πάλι μὲ τὸν καιρὸ θὰ τὸ χᾶση, καθὼς τὸ ξήγησα καὶ τοῦτο σὰ P ὅ δ α κ α ἰ Μ ἦ λ α (Β', σελ. 18)· εἶναι ν μ ι σ ὀ καὶ δὲν πειράζει πολὺ νὰ τὸ γράφουμε, σὸν τύχη. Ἐσένα ὅμως σοῦ ἀποθολώνουνε τὸν κανὼνα τὸν ἀληθινὸ καὶ κατὶ ντόπια ρήματα ποὺ τὰ σκορπᾶς δᾶθε κίθε μὲ μπόλιχο χέρι καὶ χωρὶς ἀνοίγη, ἕνα χ α λ ἂ σ ε τ α ν (χ ἰ α λ ἂ σ α τ ε), ἢ ἕνα ἡ ρ θ ε τ α ν (ἡ ρ θ α τ ε). Ὁ λαός, σὴν ἢπειρο, θὰ τὰ λήη ἐκεῖ ποῦ πρῆπει, νὰ τὰ πῆ, γιὰτὶ ἔφει τὴν τέχνη. Ἐμεῖς πρῆπει νὰ τὴ μάθουμε. Πρῆπει νὰ διαλέγομε, καθὼς σοῦ εἶπα. Κοινὴ γλώσσα, κανονικὰ, θὰ κάνουμε μόνο διαλέγοντας. Κάτι π λ ι ὀ (π ἰ ὀ), κατὶ σ ἡ μ ε ρ ο καὶ κατὶ ὀ σ τ ε ρ ο, νὰ μὲ τὰ πῆσας ἢ σ ο υ χ ἢ σ ο υ α καὶ μὲ σέβας νὰ μὲ τὰ στρώσης στὸ ράφι. Χρησιμεῖδουνε σὴν ἐπιστήμη, σὴν γλωσσολογία· σὴν γραφὴ δὲ μᾶς χρησιμεῖδουνε. Πολὺ πρῶ-

ΤΟ ΚΑΛΟ

τό πλληκάρη, λένε, ζέρει κι άλλο μονοπάτι, κι αλήθειαι ό κ. Στάης αποδειχθηκε πλληκάρη καλώττατο.

Ίσα μί προχτές φυγοδικούσε με τό πρόσχημα τής βουλευτικής άσυλίας — άσυνηθείσας, λίγο έλειψε να πούμε. — Από προχτές πού έπαψε ή άσυλία αυτή, βρήκε άλλο μέσο ό πλληκάρης να φυγοδικεί: τό υπόμνημα. Έπρότεινε, δέν ζέρομε πόσους μάρτυρες. Όσο νάνακρηθόνε αύτοί, πάει ό Σεπτέμβρης. Τόν Όχτώβρη, πού θα τελειώσουν οι άνάκρισεις, αρχίζουν τή δικαστήρια, παρουσιάζεται, δικάζεται, άθωώνεται και Θεός σχωρέσει τόν Χτζήπτερο και τή Ρωμική Δικαιοσύνη.

Μπορεί πάλι, άμα κοντοζυγώνει ή δίκη του, να παρουσιαστέ δυό τρείς μέρες μπροστινώτερα και να ζητήσει να προσφυλακιστέ. Δέν τόν έχετε ίκανό να τήν επιχειρίσετε κι αύτή τή φάση; Μπζ! Συμβροποι σαν τόν Στάη, όταν τούς βάλθει να ρεζιλεύουν τήν Πολιτεία, ό τίποτα δε δειλιάζουνε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗ

ΜΗΔΕΙΑ*

Ποιητική μετάφραση ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗ

(Συνεχίζεται)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΤΟ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΧΟΡΟΣ:

Κακότυχη γυναίκα, άλλοιμόνό σου, πόσο είσαι άξιολύπητη μέσ' στίς συμφορές σου! Τι τέλος θάπογίνης; Ποιά θάβρης σπίτι Φιλόξενου ή ποιόν τόπο, για να σε γλυτώσουν Μέσ' άπ' τή τόσα σου δεινά; Ό θεός σε πόσων Συμφωρών μαύρη τρικυμιά σ' έβριζε, Μήδειαι!

ΜΗΔΕΙΑ:

Με περιζώνουν τή κακία ποιός δέν τή βλέπει; Με έκείνη δε θά πάρουνε τό δρόμο έτούτο. Μήν τή πιστεύετε τούς νιογάμπρους άκόμη. Κκι τούς προξενητάδες τους κόποι και άγώνες

* Η άρχή του στο 112 φύλλο του «Νουμᾶ»

Μεγάλοι τούς προσμένουνε. Μήπως θαρρείτε θάν τον καλόπιανα χωρίς σκοπό κι ώφέλεια; Λόγο άλλοιώς δέν τού λέγα, δέν παρακαλούσα. Μά τόσο τόν έτύφλωσα, πού ενώ ήμπορούσε, Διώχοντάς με, τούς σκοπούς να μου καταστρέψη. Να μείνω έπαρδεχτήκη μιαν ήμέρ' άκόμη, Που θα γίνω φόνισσα και τριών έχθρών μου, Και τού Πατέρα και τής κόρης και τού άντρός μου. Κ' ενώ πολλούς θανατερούς γνωρίζω δρόμους Δέν ξέρω, άγαπητές μου, ποιόν να προτιμήσω: Φωτιά στο νυφικό τους θάλαμο να βάλω, Ή στα φυλλοκάρδια τους να μπήξω άκονισμένο Μαχαίρι, σιγομπαίνοντας και πού καιμούνται. Μά ένα με δυσκολεύει κάπως' μή με πιάσουν Μέσ' στο παλάτι μπαίνοντας κι άναζητώντας, Κ' οι έχθροί μου τότε θα γελούν στο θάνατό μου. Καλύτερο τόν σιο δρόμο είναι να πάρω, Που ενώ μονάχα ξέρω—έναν τούς φαρμακώσω. Κ' έτσι θα γίνη' μ' αν πετύχω και πεθάνουν, Ποιά πολιτεία θα με δεχτή; ποιός τάχα ξένος Τόπο και σπίτι θα μου δώση άσχαλισμένο, Να μου φυλάξη τή κορμί; Κάνεις δέν είναι! Λοιπόν ός περιμένω άκόμη λίγες ώρες, Κι αν μου φανεί κανείς πιστός προστάτης τότε Σιγά και δολερά τό όνό ενώ θα κάνω... Μ' αν κάποιος συμφορ' άπερίμενη έλθει, τότε Με τό μαχαίρι καταφάνερα θα όρμήσω, Θάν τούς σκοτώσω κι ός πεθάνω' δε με μέλλει! Μά τήν Έκάτη συνεργή μου και βοηθό μου, Τή δίσποινα, πού άπ' όλες πλειότερο λατρεύω Κ' ενώ στο βάθος τού σπιτιού στημένη, αύτ' ένας Θε να χαρή από αύτούς να με βαρυκαρδίση: Πικρούς και κλαυτερούς τούς γάμους τών νιογάμπρων, Τis προξενίς και τό διωχμό μου ενώ θα κάνω! Έμπρός! Όλα τή δυνατότά σου βάλλε, Μήδειαι! Σκέψου κ' έργασου: σιγά τό δρόμο πάρε Τόν τρομερό' παλληκαριάς ό άγώνας τώρα. Βλέπεις τή όσα ενώ παθίνεις. Για τούς γάμους Ένός Ίάσονα κ' ενός Σισύφου έγγόνης Περιγέλοιο τους ενώ να γίνης δέν σου πρέπει, Κόρ' Ήλιογέννητη πατέρα ξακουσμένου. Σ' πολλά ξέρεις' κ' οι γυναίκες νου δέν έχουν Στο καλό' μά στο κακό εν' άρχιτεχνήτριες.

ΧΟΡΟΣ:

ΣΤΡΟΦΗ Α'

Οί πηγές τών θείων ποταμών άνανδρομίζουν Κ' ή δικαιοσύνη κι όλ' άναποδογυρίζουν. Και τών άντρών οι στοχασμ' ενε δολερό!

Κ' ή πίστη στους θεούς δέν είναι σταθερή Κ' οι φήμες τή ζωή μας περιφρονημένη Παντού θάν τήν κηρύξουν, τόρα δοξασιμένη. Τιμή στών γυναικών τό γένος τώρ' αρχίζει, Κατηγορήτρα φήμη πλειό δε θα μεξ βρίζη ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Α'. Και θα πάψουν τών παλιών τραγουδιών αι μούσες. Για τήν άπιστία μας να λέν πολυκλωσές: Γιατί σ' έμαξ ό Άπόλλωνας τών τραγουδιών ό χαριστής Τραγουδι: θεο τής λύρας του δέν έδωκε όπ' αρχής. Άλλοιώς θε να χάμε κ' έμεις να είπούμε τόσα Τραγουδία ενάντια τών άντρών. Γιατ' ή πολύχρονη ζωή πολλά έχει κι όσα Λόγια κακά θέλεις να κείπηξ άντρών και γυναικών. ΣΤΡΟΦΗ Β'. Σ' με καρδιά ξετραλλαμένη εξηντητούτρες Από τό πατρικό τό σπίτι σου, διαβαίνοντας Μένεις σε ξένη χώρα, Θωρώντας άπ' τόν άντρα σου τήν κλίνη σου άρνημένη Και διώχνεσαι, ταλαίπωρη, έδάθε άπεδιωχμένη. ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ Β'. Οί όρκοι πλιά δέν έχουνε τήν πρώτη έκείνη τους τιμή Κι άπ' τή μεγάλη, Ελλάδα κ' μας στα κίβερια πέταξε ή Κι ουδέ τό πατρικό τό σπίτι σου άπομένει [ντροπή. Παρηγοριά στους πόνους σου, δυστυχισμένη, Τόρα δυνατότερή σου πού ή Βισαλοπούλα παίρνει. Άπ' τήν κλίνη σου τόν άντρα και στο σπίτι της τόν φέρνει.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΙΑΣΟΝΑΣ:

Τό είδα πολλές φορές, πόσο κακά μεγάλω Εν' ό άνημέρευτος θυμός: γιατί ενώ μεραούσε Στη χώρα ενώ να μένης και στο σπίτι έτούτο, Τήν κάθε άπόφαση τών δυνατότερών σου Έπόμωνα υποφέροντας, ενώ από λόγους Άνώφελους θάποδιωχτής τώρ' άπ' τόν τόπο. Κ' ουτε με μέλει: μήν ποτέ σου πάψης Να βρίζης τόν Ίάσονα χειρότερο άντρα. Όμως όσα ενεις ειπή για τούς βασιλαιάδες, Όφέλεια τού διωχμού τήν τιμωρία σου δίνουν. Και πάντα ενώ άμα θυμώναν με κάθε τρόπο Να παραγιάσω τό θυμό τους προσπαθούσα, Για ναμηνες' μά ενώ τή λόγια τή μωρά σου Παντοτεινά δέν άφινες, κ' έτσι θα, σε διώξουν. Και μ' όλο πού εφταιξες, ενώ βαρτάω άκόμη Κκι μόνος μου έρχομαι για τούς άγαπητούς μου, Κυρά μου, και για όνα μήπως στερημένη Κι' άχρήματη με τή παιδική σου φύγης' φέρει Πολλά κακά ό διωχμός μαζί του, και ποτές μου. Όσο κι αν με μισεις δε θελω τή κακό σου.

ΜΗΔΕΙΑ:

Παγκάχιστε!—χειρότερη βρισιά δέν ενώ. Στη γλώσσά μου άπ' αύτή εναν άνανδρο να βρίζω, Ήρθες συ εμπρός μας, ήρθες συ ό αυχαμένος Άντρας πού ενεννήθησε στον κόσμο έτούτο. Μήτε παλληκαριά δέν ενε μήτε θάρρος Φίλους πού έβλαψε κανείς έτσι να ντυκρίζη, Παρά ενε τό χειρότερα τού άνθρώπου πάθος: Άδικαντροπία! Κι όμως καλά τώκαμες κ' ήρθες, Να στα χτυπήσω, κ' ή ψυχή μου ναλαφρώση. Και να σε κάνω άκούγοντάς με να πονέσης. Κι άπ' τήν αρχή να σου τή είπω θα πρωταρχίσω: Σ' έσωσα, σε είσαν' έλληνες μαζί με σενα Μέσα στο σκάφος τής Άργώς τό ζέρονε όλοι, Σάν σ' έστειλαν τis ζεύγλης στο λαϊμό τών ταύρων Τών φλογερόπνων να περάσης και να σπείρης Θανατερό χωράφι: και τό δράκο πούχε Περιτυλίξη στους πολύπλοκους άρούς του Τ' όλόχρυσο τό δέρμα μ' άγρυπνια τή μάτια

νικα όλοι μας γράφουμε ά π' ά φ τ ό, και παραιτήσαμε τή ά π ό φ τ ό, πού πηγάζει από ντοπιολαλιές. Θέλουμε τή ά π' ά φ τ ό, πού είναι κοινό. Άν είχα να κάμω τή δικήκη μου, τέτοια θάλεγα και στη στερνή μου τήν ώρα. Να διαλέγετε, και να προσέχετε στους κανόνες τής κοινής μας δημοτικής. Παραδεχτήκαμε μόνο μερικά ντόπια καθιερωμένα, πού αν τή ζεστάσης, και τούτα πηγάζουνε από κομιά ντοπιολαλιά, γιατί έτσι μονάχα όρμηνέθουνται τή φωνολογικά τους, μα πού καταντήσανε κοινά, λ. χ. τή η π ι α, τή γ ι α, τή τ ι ε τού πληθυντικού θηλυκού. Τό η π ι α μας έρχεται από χωριά πού βαστάζανε χρονικό άβγατισμό, ή κ α μ α, ή γ α π η σ α. τή γ ι α τή δανειστήκαμε από τόπους πού τή δ ι α—γίνεται γ ι α— ενώ έμεις λέμε δ ι α β ο λ ο ς και δ ι α β α ζ ω. τή τ ι ε τή π ήραμε από έπαρχίες όπου τή άτωνα ε (τες) ξεπέφτει σε ι κ τ λ. κ τ λ. Παντού, βλέπεις, και σε όλα χρειάζεται προσοχή, προσοχή μεγάλη. Και μή νομίζης πως ή προσοχή θα σε βλάψη, πως περξ δε θα τή βγάλης με τόν κόπο τόν περίσσιο. Διόλου. Όσο περισσότερο κοπιάζεις, τόσο πού γερά θεμελιώνεις τή γλώσσα τήν κοινή και τόσο περισσότερο άποχτείς τήν άφέλεια έκείνη τού κοντυλιού, πού όποιος σε διαβάξει, θαρρεί και τού κουβεντιάσεις. Τήν άφέλεια τήν ενεις, ενεις ενώ και δική σου μ ο σ κ ο β ο λ ι τ ε δ κ. Ίδού λέξη ώραία, όσο ντόπια κι εν

είναι τέτοιες, φέρνε τις από τό χωριό σου, για να μο σκοβολά τή λεχτική μας, για να δρασιζεται ή κοινή μας, για να μυρίζη από άκρη σε άκρη ρωμιοσύνη. Κάμποσο τή γράμμα μου, τι λές; Ός τόσο χαίρομαι πού τήγραφε. Φτάσαμε σήμερα σε σημείο καλό: φαντάζομαι πιά πως όλοι μας στην Ελλάδα, είμαστε σύφωνοι, πως νίκησε ή δημοτική. Και τώρα ήσυχά συζητούμε άναμεταξύ μας για κάθε ζήτημα' λέξη λέξη μελετούμε τή γλώσσα, και πέτρα πέτρα χτίζουμε τό παλάτι τού άχάλαστο, χτίζουμε τό παλάτι τού εθνικό, τό πανελλήνιο, τής Ίδέας.

Ό φίλος σου και μικρός εργάτης

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 82

ΛΕΒΕΤΑΙ 3—5 Μ. Μ.